

ज्याची कसलीही मागणी नसते तो सप्राट असतो.

- महर्षि कणाद

संपादकीय

उशिरा सुचलेले शहाणपण

मारील बऱ्याच दिवसांपासून मणिपूरमध्ये हिंसाचाराच्या घटना घडत आहेत. विरोधी पक्षांकुळन्या मुद्दावरून केंद्र सरकारला कायम लक्ष्य केले जाते. वर्षभरात मणिपूर राज्यात हिंसाचारात साधारण ३०० जणांची हत्या झाली आहे. अनेक खियांना अत्याचार करून मरेपर्यंत मारल्याच्या घटनाही घडल्या आहेत. तशाप्रकारचे विहीनी ओळख यांची मणिपूर राज्याचे गांभीर्य देशभर पोहोचते. अर्थीत केंद्र सरकारने मणिपूर गांभीर्य देशवासियांना समर्थन नाही. असेच प्रयत्न केले. मणिपूर प्रकारावर विरोधकांनी सताधार्यावर जोरावर टीका केली. एवढेच नव्हे तर काही अमेरिकासारख्या प्रगत देशांपैकी मणिपूर प्रकारचे गंभीर असल्याचे म्हटले. आता मणिपूर येथील वांशिक हिंसाचार आटोटात आला आहे. यादीप्राप्त वारच्या शेवटच्या दिवशी मणिपूरमध्ये मुख्यमंत्री एन बिरेन सिंह यांनी मणिपूरात सुरु असलेल्या हिंसाचाराच्या मुद्दावर खेद व्यक्त करून माफी मागितली आहे. यापूर्वी ना पंतप्रधान नंदेंदोदी, ना मुख्यमंत्र्यांनी मणिपूर प्रकारणी खेद व्यक्त केला, ना माफी मागितली. दि. ३ मे २०२३ पासून मणिपूरमध्ये हिंसाचार होत असून यामध्ये आतापर्यंत शेकडो लोकांचा मृत्यु झाला आहे तर हजारो लोक बेवर झाले आहेत. साधारण दीड वर्षांनी मणिपूरमध्ये मुख्यमंत्री एन बिरेन सिंह यांना उपर्यंत झाली हे बेरे झाले. त्यांनी मणिपूरात हिंसाचार झाला आणि यांची घटना दुर्दैवी होती असे म्हटले आहे. मणिपूरचे मुख्यमंत्री एन बिरेन सिंह यांनी प्रकार परिषदेत मणिपूरमध्ये मुद्दावर पहिल्यांचा भाष्य केले. ते म्हणले की, हे संपूर्ण वर्ष खूप दुर्दैवी होती आहात. मला खेद वाटारे गोल्या ३ मे पासून आपर्यंत जे काही घडत आहे त्याकडू मी राज्यातील जेनेरेची माफी माग इच्छतो. मुख्यमंत्री पुढे बोलताना म्हणाले की, घटनामध्ये अनेकांनी आपल्या जबलच्या व्यक्तिंना गमावले आहे आणि अनेकांना आपले घर सोडून जावे लागले. मला याचा खूप खेद वाटतो. मला सर्वांची माफी मागायची आहे. मणिपूर राज्यात मरैकी आणि कुकी व नागा जमाती आहेत. या आदिवासी जमातीमध्ये आरक्षणावरून वाद सुरु होते. यांनांतर राज्यात हिंसाचाराचा भडका उडाला. सार्वजनिक स्थळांचे नुकसान, खिंचवाक अत्याचार करून हव्या, जाळोगाळ असा प्रकार घडला. खिंचवाक दलाला राज्यातील हिंसाचार शमवता आला नाही, हे दुर्दैवी होते. केंद्र सरकारने मणिपूर हिंसाचार यांत्रिताला लागलेला डाग आहे आणि हा डाग प्रिट्वर्प्यासाठी केंद्र सरकारमधील धुरंधरांनी काहीच केले नाही. आता मुख्यमंत्री एन बिरेन सिंह यांनी मागितलेली माफी म्हणजे उशिरा सुचलेले शहाणपण होय असेच म्हणता येईल.

गोल्या तीन-चार महिन्यांपासून मणिपूर राज्यात शांतता निर्माण करण्याच्या दिशेने सरकारात्मक प्रगती झाल्याचे मणिपूर येथील मुख्यमंत्री एन बिरेन सिंह यांनी म्हटले आहे. तसेच त्यांनी विश्वास व्यक्त केला आहे की, नवे वर्ष २०२५ पासून मणिपूरमध्ये शांतता आणि सामान्य स्थिती परत येईल. राज्यातील सर्व समुदायांना आवाहन करून मुख्यमंत्रांनी म्हटले आहे की, की काही झाले ते झाले. आता आपण भूतकाळातील चुका माफ करून त्या विसरल्या पाहिजेत आणि आपल्याला एक नवीन जीवन, शांत मणिपूर, समृद्ध मणिपूरची सुरुवात करावी लागले. सर्व मास्ता पिठालेल्या ३४-३५ जमातीसोबत एकत्र राहण्याची आणि भविष्यातही एकत्र राहण्याला हवे, असेही एन बिरेन दिंदेरु यांनी म्हटले आहे. मणिपूरमध्ये शांतता प्रस्थापित होत आहे आणि चर्चा आणि संवाद हाच त्याचा एकमेव मार्ग आहे, ज्याच्यासाठी केंद्र सरकारने आधीची पुढाकार घेतला आहे, असेही मणिपूरचे मुख्यमंत्री एन बिरेन सिंह इम्फाल येथे झालेल्या प्रकार परिषदेत म्हणाले.

दि. ३ मे २०२३ पासून मणिपूरमध्ये आरक्षण आणि आर्थिक लाभावरून बहसेख्य मरैकी आणि कुकी समुदायांचे व्यक्त घटना सुरु होते. आपली अधिक लोक मारले गेले आहेत. तर हजारो लोक खिंचवाक आहेत. मणिपूरचे मुख्यमंत्री एन बिरेन सिंह यांनी मणिपूरातील हिंसाचाराबाबत बोलताना म्हटले आहे की, आतापर्यंत एकूण सुमारे २०२५ लोक हिंसाचारात मारले गेले आहेत. तसेच ६२५ आपोर्पनां अटक करण्यात आली आहे. तर सुमारे ५,६०० शास्त्रे आणि स्कोटकांसूह मोठ्या प्रमाणात दारूगोळा जस करण्यात आला आहे. मणिपूर राज्याचे प्रश्न हाताल्यात ब्यक्त घटना आहे. केंद्र सरकारने विस्थापित कुटुंबानं मदत करण्यासाठी पुढे सुरक्षा कर्मचारी आणि पुर्वा उपलब्ध करून दिला आहे. पिंडीत व्यक्तिंसाठी नवीन घर बांधांयासाठी पुरेसा निधी देण्यात आला आहे, असेही सिंह यांनी म्हटले आहे. मणि�पूरातील हिंसाचाराबाबत बोलताना म्हटले आहे की, आतापर्यंत एकूण सुमारे २०,२४७ एफआयआर नोंदवले गेले आहेत. तसेच ६२५ आपोर्पनां अटक करण्यात आली आहे. तर सुमारे ५,६०० शास्त्रे आणि स्कोटकांसूह मोठ्या प्रमाणात दारूगोळा जस करण्यात आला आहे. मणि�पूर राज्याचे आपल्या अधिकारी आहेत. मणिपूरचे मुख्यमंत्री एन बिरेन सिंह यांनी म्हटले आहे. मणि�पूरातील हिंसाचाराबाबत बोलताना म्हटले आहे की, आतापर्यंत एकूण सुमारे १२,२४७ एफआयआर नोंदवले गेले आहेत. तसेच ६२५ आपोर्पनां अटक करण्यात आली आहे. तर सुमारे ५,६०० शास्त्रे आणि स्कोटकांसूह मोठ्या प्रमाणात दारूगोळा जस करण्यात आला आहे. मणिपूर राज्याचे आपल्या अधिकारी आहेत. मणिपूरचे मुख्यमंत्री एन बिरेन सिंह यांनी म्हटले आहे. मणि�पूरातील हिंसाचाराबाबत बोलताना म्हटले आहे की, आतापर्यंत एकूण सुमारे १२,२४७ एफआयआर नोंदवले गेले आहेत. तसेच ६२५ आपोर्पनां अटक करण्यात आली आहे. तर सुमारे ५,६०० शास्त्रे आणि स्कोटकांसूह मोठ्या प्रमाणात दारूगोळा जस करण्यात आला आहे. मणिपूर राज्याचे आपल्या अधिकारी आहेत. मणिपूरचे मुख्यमंत्री एन बिरेन सिंह यांनी म्हटले आहे. मणिपूरातील हिंसाचाराबाबत बोलताना म्हटले आहे की, आतापर्यंत एकूण सुमारे १२,२४७ एफआयआर नोंदवले गेले आहेत. तसेच ६२५ आपोर्पनां अटक करण्यात आली आहे. तर सुमारे ५,६०० शास्त्रे आणि स्कोटकांसूह मोठ्या प्रमाणात दारूगोळा जस करण्यात आला आहे. मणिपूर राज्याचे आपल्या अधिकारी आहेत. मणिपूरचे मुख्यमंत्री एन बिरेन सिंह यांनी म्हटले आहे. मणिपूरातील हिंसाचाराबाबत बोलताना म्हटले आहे की, आतापर्यंत एकूण सुमारे १२,२४७ एफआयआर नोंदवले गेले आहेत. तसेच ६२५ आपोर्पनां अटक करण्यात आली आहे. तर सुमारे ५,६०० शास्त्रे आणि स्कोटकांसूह मोठ्या प्रमाणात दारूगोळा जस करण्यात आला आहे. मणिपूर राज्याचे आपल्या अधिकारी आहेत. मणिपूरचे मुख्यमंत्री एन बिरेन सिंह यांनी म्हटले आहे. मणिपूरातील हिंसाचाराबाबत बोलताना म्हटले आहे की, आतापर्यंत एकूण सुमारे १२,२४७ एफआयआर नोंदवले गेले आहेत. तसेच ६२५ आपोर्पनां अटक करण्यात आली आहे. तर सुमारे ५,६०० शास्त्रे आणि स्कोटकांसूह मोठ्या प्रमाणात दारूगोळा जस करण्यात आला आहे. मणिपूर राज्याचे आपल्या अधिकारी आहेत. मणिपूरचे मुख्यमंत्री एन बिरेन सिंह यांनी म्हटले आहे. मणिपूरातील हिंसाचाराबाबत बोलताना म्हटले आहे की, आतापर्यंत एकूण सुमारे १२,२४७ एफआयआर नोंदवले गेले आहेत. तसेच ६२५ आपोर्पनां अटक करण्यात आली आहे. तर सुमारे ५,६०० शास्त्रे आणि स्कोटकांसूह मोठ्या प्रमाणात दारूगोळा जस करण्यात आला आहे. मणिपूर राज्याचे आपल्या अधिकारी आहेत. मणिपूरचे मुख्यमंत्री एन बिरेन सिंह यांनी म्हटले आहे. मणिपूरातील हिंसाचाराबाबत बोलताना म्हटले आहे की, आतापर्यंत एकूण सुमारे १२,२४७ एफआयआर नोंदवले गेले आहेत. तसेच ६२५ आपोर्पनां अटक करण्यात आली आहे. तर सुमारे ५,६०० शास्त्रे आणि स्कोटकांसूह मोठ्या प्रमाणात दारूगोळा जस करण्यात आला आहे. मणिपूर राज्याचे आपल्या अधिकारी आहेत. मणिपूरचे मुख्यमंत्री एन बिरेन सिंह यांनी म्हटले आहे. मणिपूरातील हिंसाचाराबाबत बोलताना म्हटले आहे की, आतापर्यंत एकूण सुमारे १२,२४७ एफआयआर नोंदवले गेले आहेत. तसेच ६२५ आपोर्पनां अटक करण्यात आली आहे. तर सुमारे ५,६०० शास्त्रे आणि स्कोटकांसूह मोठ्या प्रमाणात दारूगोळा जस करण्यात आला आहे. मणिपूर राज्याचे आपल्या अधिकारी आहेत. मणिपूरचे मुख्यमंत्री एन बिरेन सिंह यांनी म्हटले आहे. मणिपूरातील हिंसाचाराबाबत बोलताना म्हटले आहे की, आतापर्यंत एकूण सुमारे १२,२४७ एफआयआर नोंदवले गेले आहेत. तसेच ६२५ आपोर्पनां अटक करण्यात आली आहे. तर सुमारे ५,६०० शास्त्रे आणि स्कोटकांसूह मोठ्या प्रमाणात दारूगोळा जस करण्यात आला आहे. मणिपूर राज्याचे आपल्या अधिकारी आहेत. मणिपूरचे मुख्यमंत्री एन बिरेन सिंह यांनी म्हटले आहे. मणिपूरातील हिंसाचाराबाबत बोलताना म्हटले आहे की, आतापर्यंत एकूण सुमारे १२,२४७ एफआयआर नोंदवले गेले आहेत. तसेच ६२५ आपोर्पनां अटक करण्यात आली आहे. तर सुमारे ५,६०० शास्त्रे आणि स्कोटकांसूह मोठ्या प्रमाणात दारूगोळा जस करण्यात आला आहे. मणिपूर राज्याचे आपल्या अधिकारी आहेत. मणिपूरचे मुख्यमंत्री एन बिरेन सिंह यांनी म्हटले आहे. मणिपूरातील हिंसाचाराबाबत बोलताना म्हटले आहे की, आतापर्यंत एकूण सुमारे १२,२४७ एफआयआर नोंदवले गेले आहेत. तसेच ६२५ आपोर्पनां अटक करण्यात आली आहे. तर सुमारे ५,६०० शास्त्रे आणि स्कोटकांसूह मोठ्या प्रमाणात दारूगोळा जस करण्यात आला आहे. मणिपूर राज्याचे आपल्या अधिकारी आहेत. मणिपूरचे मुख्यमंत्री एन बिरेन सिंह यांनी म्हटल

